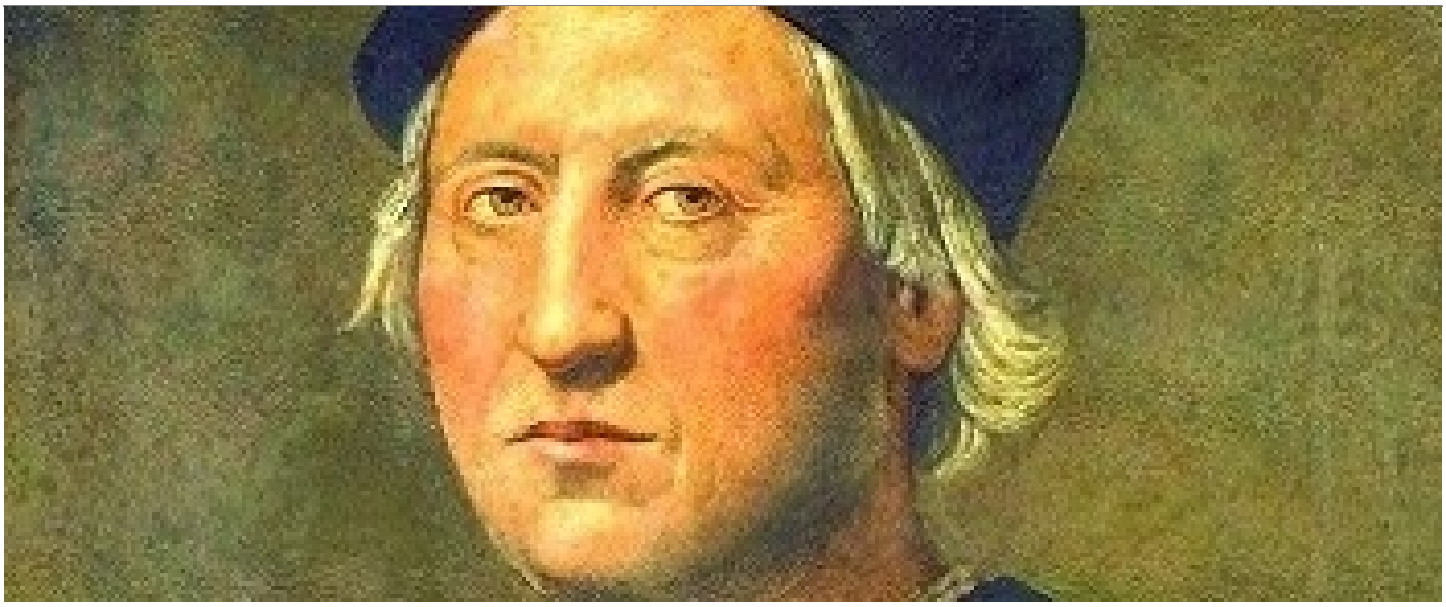

Christopher Columbus’s catalan inflected language

Autor: Jeffrey Herlihy-Mera/Toggle Sidebar
Data de publicació: 24-03-2021

Publiquem avui un article en anglès que es fa ressò de les troballes dels darrers trenta anys, amb alguns errors, sobre En Colom. El va escriure la Jeffrey Herlihy-Mera per a 'The Chronicle of Higher Education' i que va recollir el blog 'Repeating Islands' el 9 d'octubre del 2017. Hi hem afegit la traducció al català.

The violence surrounding the Catalan independence referendum on October 1 has put Spanish democracy under a microscope. Some scholars believe Monday’s holiday, which the United States calls Columbus Day and some localities celebrate as Indigenous Peoples’ Day instead, has an implicit link to the Catalan independence struggle, one that casts some doubt on the national origins of Christopher Columbus.

While conventionally regarded as Genovese, his language had resonances of Catalan.

Columbus signed documents (and was referred to in state records) as “Colom” —a Catalan last name meaning “dove.” There is no record of him writing in the Genoese dialect or Italian, even in letters sent to Genoa. Save one letter in Catalan, his epistles are in Latin or Spanish, some have marginal notes in Hebrew. The conquest chronicler Bartolomé de las Casas noted that Colom “doesn’t grasp the entirety of the words in Castilian” —and much of his Spanish was colored by false cognates, idiomatic interference, and crosslingual appropriations from Catalan:

Lluís d'Yzaguirre, a professor at the Institute of Applied Linguistics at Pompeu Fabra University, in Barcelona, studied Colom’s Spanish with a forensic linguistics algorithm that applies lexical mistakes to decipher the native language of the writer. He found Colom’s hypercorrections of “b” and “v,” as well as “o” and “u” in Spanish were typical of a Catalan speaker.

Colom's library had books in Catalan, and he named the island of Montserrat for a monastery near Barcelona.

He was also surrounded by Catalonians. Lluís de Santàngel, who financed him, was from Valencia (part of the Països Catalans) and spoke Catalan, and Pedro de Terreros, Colom's personal steward —the only crewmember with him on all four voyages— was from north of Barcelona; the first baptism in the Americas was carried out by Ramon Pané, a man "of the Catalan nation," according to Las Casas, most likely chosen by Colom, as was the first apostolic vicar of the West Indies (Bernat de Boïl) and the expedition's military chief (Bertran i de Margarit).

The Catholic Monarchs received Colom in Barcelona after the first voyage, and some scholars maintain that the first journey left not from Palos, in Andalucía, but from Pals in Catalonia.

Colom's son Diego left a silver lamp in his will to Our Lady of Montserrat "on account of the great devotion that I have always had. "As Diego never lived in Catalonia, and his mother was Portuguese, a piety for Montserrat was probably inherited from his father. According to the archives of his son Fernando, the only letter Colom bequeathed to him was written in Catalan; that document and a copy (translated to German from Catalan in Strasbourg in 1497) were lost; many believe they were destroyed in part to subdue Catalonian nationalism.

Part of the mystery may have come from Colom himself. The Hebrew marginalia and references to the Jewish High Holy Days in his writings indicate that, like Lluís de Santàngel, it is possible Colom or his ancestors were converts to Christianity.

At the end of La Rambla, Barcelona's most famous street, is a 200-foot high statue of Colom. At the base are Lluís de Santàngel, the financier; Jaume Ferrer de Blanes, a cartographer; Bernat de Boïl, that first apostolic minister in the Americas; and Pere Bertran i de Margarit, the military commander. The motto of the monument is, "Honorable Colom, Catalonia honors her favorite children."

Colom is pointing out to sea, with his back to Castile.

REPEATING ISLANDSNews and commentary on Caribbean culture, literature, and the arts
October 9, 2017
A report by Jeffrey Herlihy-Mera for The Chronicle of Higher Education.

Versió catalana

La llengua tenyida de català d'En Cristòfor Colom
La violència al voltant del referèndum independentista català de l'1 d'octubre ha posat sota el microscopi la democràcia espanyola. Alguns estudiosos creuen que la festa de dilluns [el 12 d'octubre del 2017 es va escaure en dilluns], que els Estats Units anomenen el Dia d'En Colom i que algunes localitats celebren com el Dia dels Pobles Indígenes, té un vincle implícit amb la lluita independentista catalana, que posa en dubte els orígens nacionals d'En Cristòfor Colom.

Si bé convencionalment En Colom ha estat considerat genovès, la seva llengua té ressonàncies del català.

En Columbus va signar documents ?i és referenciat als registres estatals? amb la denominació 'Colom', un cognom català que significa «colom». No hi ha constància que escrivís en dialecte genovès ni en italià ?ni tan sols ho va fer en les cartes enviades a Gènova. Llevat d'una carta en català, les seves epístoles són en llatí o castellà. Algunes tenen notes marginals en hebreu. El cronista de la conquesta Bartolomé de las Casas va assenyalar que En Colom «no entén del tot les paraules en castellà», i que gran part del seu castellà està farcit de falsos cognats, d'interferències idiomàtiques i de manlleus a partir del català:

En Lluís d'Yzaguirre, professor de l'Institut de Lingüística Aplicada de la Universitat Pompeu Fabra de Barcelona, ??va estudiar l'espanyol d'En Colom amb un algoritme de lingüística forense que hom aplica per als errors lèxics. Volia descobrir la llengua materna de l'escriptor. Va trobar que les hipercorreccions d'En Colom pel que fa a la "b" i la "v", així com pel que fa a la "o" i a la "u" en castellà, eren típiques d'un catalanoparlant.

La biblioteca d'En Colom tenia llibres en català i, per un monestir proper a Barcelona, va anomenar «Montserrat» l'illa de Montserrat.

Així mateix, En Colom estava envoltat de catalans: En Lluís de Santàngel, que el va finançar, era de València (part dels Països Catalans) i parlava català, i En Pedro de Terreros, l'intendent personal d'En Colom –l'únic membre de la tripulació en els quatre viatges–, era del nord de Barcelona. El primer bateig a les Amèriques va ser dut a terme per En Ramon Pané, un home "de la nació catalana", segons Las Casas, molt probablement escollit per En Colom. També va ser català el primer vicari apostòlic de les Antilles: En Bernat de Boïl. I igualment ho va ser el cap militar de l'expedició: En Bertran i de Margarit.

Els Reis Catòlics van rebre En Colom a Barcelona després del primer viatge, i alguns estudiosos sostenen que el primer viatge no va sortir de Palos, a Andalusia, sinó de Pals a Catalunya.

Diego, el fill d'En Colom, va deixar, segons el seu testament, una làmpada de plata a la Mare de Déu de Montserrat "a causa de la gran devoció que sempre he tingut per ella". Com que En Diego mai va viure a Catalunya i la seva mare era portuguesa, probablement va heretar del seu pare la devoció per Montserrat. Segons els arxius del seu fill Fernando, l'única carta que En Colom li va llegar va ser escrita en català; aquell document i una còpia (traduïda a l'alemany del català a Estrasburg el 1497) es van perdre; molts creuen que van ser destruïts en part per sotmetre el nacionalisme català.

Part del misteri pot haver vingut del mateix Colom. Els escolis hebreus i les referències als dies sagrats dels jueus en els seus escrits indiquen que, com En Lluís de Santàngel, és possible que En Colom o els seus avantpassats es convertissin [del judaisme] al cristianisme.

Al final de la Rambla, el carrer més famós de Barcelona, ??hi ha una estàtua d'En Colom de 200 peus d'alçada. A la base hi ha En Lluís de Santàngel, el financer; En Jaume Ferrer de Blanes, cartògraf; En Bernat de Boïl, el primer ministre apostòlic a les Amèriques i En Pere Bertran i de Margarit, el comandant militar. El lema del monument és: "Honorable Colom, Catalunya honra els seus fills preferits".

En Colom apunta cap al mar, d'esquena a Castella.

Del blog REPEATING ISLANDS. Notícies i comentaris sobre cultura. literatura i arts del Carib
9 d'octubre del 2017
Un article de Jeffrey Herlihy-Mera per a The Chronicle of Higher Education.

https://repeatingislands.com/2017/10/09/christopher-columbuss-catalan-inflected-language/